

Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 16-11

Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 16-11
Saksnr: 11/869
Revisjonsdato: 27.-28.6.2011
Foretak: Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen
Kontaktperson: Ivar Gubberud
Revisjonslag: Geir-Rune Samstad, Statens jernbanetilsyn, ledende revisor
Mette Mjelstad, Statens jernbanetilsyn, fagrevisor

Rapportens innhold

Denne tilsynsrapporten beskriver avvik og observasjoner etter revisjon av sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Gamle Vossebanens virksomhet.

Hovedkonklusjon

Gamle Vossebanen er drevet av kompetente, engasjerte medarbeidere. Sikkerheten er høyt prioritert, og det gjennomføres omfattende opplæring av personell.

Gamle Vossebanen har enkelte mangler når det gjelder den overordnede sikkerhetsstyringen. Dette gjelder blant annet innenfor fastsettelse av sikkerhetspolitikk, sikkerhetsmål og etablering av planer for å nå målene. I tillegg brukes ikke styringsverktøy som interne revisjoner og ledelsens gjennomgang i tilstrekkelig grad.

Utarbeidet dato: 8.9.2011

Sign.:

Geir-Rune Samstad
Revisjonsleder

Godkjent dato: 8.9.2011

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning	4
2	Dokumentunderlag.....	5
2.1	Myndighetskrav.....	5
2.2	Bedriftsinterne krav	5
3	Revisjonsomfang.....	5
4	Avvik	6
5	Observasjoner.....	9
6	Andre forhold	9
7	Gjennomføring.....	9
	Vedlegg 1 – Gamle Vossebanens egen dokumentasjon	10

1 Innledning

Gamle Vossebanen fikk 6.4.2011 fornyet tillatelse etter tillatelsesforskriften til å drive jernbanevirksomhet. Denne tillatelsen trådte i kraft 13.6.2011.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt Gamle Vossebanen gjennomfører sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen. Revisjonen omfattet store deler av Gamle Vossebanens sikkerhetsstyring blant annet sikkerhetspolitikk, målstyring, risikoanalyser, barrierer, oppfølging av hendelser, vedlikeholdsstyring, leverandørstyring, opplæring av førere og beredskap.

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

- AVVIK defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel korrigering av avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan Statens jernbanetilsyn pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller også å trekke tillatelsen tilbake.

Statens jernbanetilsyn forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver. Det er således ikke sikkert at alle regelverksbrudd er avdekket. Rapporten bør leses med dette i minne.

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Gamle Vossebanen. Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter, lokaler og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er benyttet som revisjonsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- Lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven)
- Forskrift 10. desember 2010 nr. 1569 om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur for sporvei, tunnelbane, forstadsbane og godsbane, samt sidespor, havnespor m.m. (tillatelsesforskriften)
- Forskrift 6. desember 2006 nr. 1356 om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor mm (kravforskriften)
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 379 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslings- og rapporteringsforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)

2.2 Bedriftsinterne krav

Gamle Vossebanens egen dokumentasjon som er benyttet ved dokumentgjennomgang og feltarbeid er beskrevet i vedlegg 1.

3 Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført hos Gamle Vossebanen og tema for revisjonen var etablering og etterlevelse av sikkerhetsstyringssystem. Revisjonen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervjuer av ledelse, medarbeidere og undersøkelser knyttet til ovennevnte tema.

4 Avvik

Avvik 1

Gamle Vossebanen har mangler i styringen av forhold som kan ha betydning for sikkerheten

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-1

"Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives."

Revisjonsbevis:

1. Ikke alle ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten er beskrevet i Gamle Vossebanens styringssystem.
2. Gamle Vossebanen har ingen dokumentert sammenligning mellom mål og resultat av sikkerhetsarbeidet.

Avvik 2

Gamle Vossebanen har ikke en klart definert sikkerhetspolitikk

Avvik fra:

Kravforskriften § 3-1

"Jernbanevirksomheten skal ha en sikkerhetspolitikk som er forankret hos organisasjonens øverste leder og formidlet til alt personell."

Revisjonsbevis:

1. Det fremgår ikke klart av styringssystemet hva som er Gamle Vossebanens sikkerhetspolitikk.

Avvik 3

Gamle Vossebanen har mangelfulle planer som viser hvordan etablerte sikkerhetsmål skal nås

Avvik fra:

Kravforskriften § 3-2, første og andre ledd

"Jernbanevirksomheten skal ha kvalitative og kvantitative mål som er egnet til å opprettholde og forbedre sikkerheten. Målene skal være utformet slik at resultatene kan sammenlignes med målene.

Jernbanevirksomheten skal ha planer som viser hvordan de fastsatte målene for sikkerhet skal oppnås."

Revisjonsbevis:

1. Gamle Vossebanen har ikke dokumenterte operative og etterprøvbare sikkerhetsmål.
2. Gamle Vossebanen har ikke etablert planer for hvordan sikkerhetsmålene skal nås.
3. Gamle Vossebanen dokumenterer ikke gjennomføringen av tiltak for nå sikkerhetsmål.
4. Gamle Vossebanen har ingen dokumentert sammenligning mellom mål og resultat av sikkerhetsarbeidet.

Avvik 4

Gamle Vossebanen har ikke egne akseptkriterier for alle områder som kan ha betydning for sikkerheten

Avvik fra:

Kravforskriften § 5-1

"Jernbanevirksomheten skal ha akseptkriterier for alle forhold av betydning for sikkerheten, vurdert ut fra sannsynlighet og konsekvens. Vurderingene som ligger til grunn for utformingen av kriteriene skal fremgå."

Revisjonsbevis:

1. Gamle Vossebanen har ikke etablert akseptkriterier for alle forhold av betydning for sikkerheten.
2. Etablert akseptkriterie er ikke egnet til bruk i Gamle Vossebanens sikkerhetsarbeid.
3. Det er ingen sammenheng mellom akseptkriterier brukt i risikoanalysen og det som er benyttet i styringssystemet.
4. Gamle Vossebanen har ikke dokumenterte vurderinger som ligger til grunn for etablert akseptkriterie.

Avvik 5

Gamle Vossebanen har mangler i sine beskrivelser av funksjoner, ansvar og stedfortredelse

Avvik fra:

Kravforskriften § 6-1, første og andre ledd

"Jernbanevirksomheten skal være organisert slik at ansvar og myndighet klart fremgår.

Beskrivelse av ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten skal til enhver tid foreligge."

Revisjonsbevis:

1. Gamle Vossebanens stillingsbeskrivelser mangler klare beskrivelser av ansvarsforhold innen sikkerhet.
2. Det fremgår ikke klart i beskrivelsene hvem som har ansvar for utforming av styringssystemet.
3. Det er ikke klart beskrevet hvilken person som er sikkerhetsansvarlig.
4. Ikke alle ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten er beskrevet i Gamle Vossebanens styringssystem.
5. Det er ikke definert stedfortredere for alle stillinger med betydning for sikkerheten.
6. Stillingsbeskrivelsene er ikke dekkende for den virksomheten som utøves.

Avvik 6

Gamle Vossebanens sikkerhetsstyringssystem beskrivelser av forhold som kan ha betydning for sikkerheten er mangelfulle

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-3, andre ledd

"Jernbaneverksamheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven."

Revisjonsbevis:

1. Gamle Vossebanens stillingsbeskrivelser mangler klare beskrivelser av ansvarsforhold innen sikkerhet.
2. Det er ikke definert stedfortredere for alle stillinger med betydning for sikkerheten.
3. Gamle Vossebanen har ikke etablert planer for hvordan sikkerhetsmålene skal nås.
4. Styringssystemet har ingen beskrivelse av gjennomføring av interne revisjoner.
5. Gamle Vossebanen har ingen plan for gjennomføring av interne revisjoner.

Avvik 7

Gamle Vossebanen har ingen planer for gjennomføring av interne revisjoner

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-4 første ledd

"Jernbaneverksamheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstiller krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbaneverksamheten har etablert."

Revisjonsbevis:

1. Styringssystemet har ingen beskrivelse av gjennomføring av interne revisjoner.
2. Gamle Vossebanen har ingen plan for gjennomføring av interne revisjoner.
3. Gamle Vossebanen har ikke gjennomført interne revisjoner av sikkerhetsstyringen.

Avvik 8

Gamle Vossebanen kan ikke dokumentere gjennomføring av ledelsens gjennomgang

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-4 andre ledd

"Jernbaneverksamhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt."

Revisjonsbevis:

1. Gjennomføringen av ledelsens gjennomgang er ikke tilstrekkelig dokumentert.
2. Frekvensen for gjennomføring av ledelsens gjennomgang er ikke sikkerhetsmessig dokumentert.

Kommentar:

Gamle Vossebanen hadde på revisjonstidspunktet interne bestemmelser for gjennomføring av ledelsens gjennomgang, men hadde ikke noen dokumentert gjennomføring av ledelsens gjennomgang.

Avvik 9

Gamle Vossebanens oppfølging av risikoanalyse er ikke dokumentert

Avvik fra:

Kravforskriften § 5-2

"Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensningene og resultatene av risikoanalysene."

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke etablert en dokumentert handlingsplan for oppfølging av tiltak identifisert i risikoanalysen fra 2005.
2. Tiltak gjennomført etter risikoanalyse i 2005 er ikke dokumentert.

Avvik 10

Gamle Vossebanen har mangler i styringen av dokumentasjonen av sikkerhetsstyringssystemet

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-5, første og andre ledd

"Sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal være gjort tilgjengelig og kjent for alt personell i virksomheten med behov for slik tilgang.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumentene som inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Dokumentasjonen skal være sporbar."

Revisjonsbevis:

1. Gamle Vossebanens dokumentoversikt GVB 01 er ikke oppdatert i forhold til nye dokumenter, for eksempel er det ikke henvist til GVB 09 "Ledelsens gjennomgåelse/Enhetens gjennomgåelse".
2. Gamle Vossebanens dokumentoversikt GVB 01 er ikke alltid i overensstemmelse med innholdet i forskriftene i kolonnen "Lovkravets ordlyd".

Kommentar

For eksempel er det for kravforskriftens § 3-1 sikkerhetspolitikk angitt "Krav om å fastsette mål for trafikkssikkerhet".

5 Observasjoner

Det ble ikke gitt noen observasjoner under revisjonen

6 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7 Gjennomføring

Åpningsmøte	: 27.6.2011
Feltarbeid	: 27.-28.6.2011
Sluttmøte	: 28.6.2011

Vedlegg 1 – Gamle Vossebanens egen dokumentasjon

Følgende av Gamle Vossebanens dokumenter er gjennomgått før feltarbeidet

Dokumenttittel	Dokumentnummer	Dato/rev.nr	Kommentar
Håndbok for driftspersonalet ved Gamle Vossebanen ("Driftshåndbok" – Dhb)		13.6.2011	
Dokumenter fra Administrasjonshåndbok			
Dokumentoversikt	ADH 00	13.6.2011	
Organisasjonskart	ADH 02	13.6.2011	
Vedtekter for Gamle Vossebanen	ADH 03	15.10.2005	
Saksbehandling i driftsutvalget	ADH 05	15.10.2005	
Ansvars- og myndighetsområder for styrende organer	ADH 08	15.10.2005	
Stillingsbeskrivelser - driftsutvalget	ADH 10	13.6.2011	
Stillingsbeskrivelser – øvrige tillitsverv	ADH 11	13.6.2011	
Stillingsbeskrivelser - trafikkvirksomhet	ADH 12	13.6.2011	
Ulykker og hendelser i driften	ADH 15	13.6.2011	
Uønskede hendelser/nestenulykker	ADH 16	13.6.2011	
Undersøkelser av forhold relevante for trafiksikkerhet	ADH 17	15.10.2005	
Oppdatering av beredskaps- og varslingsplaner basert på beredskapsanalyser	ADH 18	13.6.2011	
Personalbestemmelser	ADH 20	15.10.2005	
Oversikt over rullende materiell	ADH 25	13.6.2011	
Blanketter	ADH 30	13.6.2011	
Dokumenter fra styringssystem			
Dokumentoversikt	GVB 00	13.6.2011	
Krav til NJK-Gamle Vossebanen iht. lov, forskrifter, avtale om trafikkstyring og sportilgangsavtale	GVB 01	13.6.2011	
Formål og hovedretningslinjer	GVB 02	13.6.2011	
Organisasjon	GVB 03	15.10.2005	
Beredskaps- og varslingsplan	GVB 04	13.6.2011	
Trafiksikkerhetsbestemmelser	GVB 05	13.6.2011	
Trafikkstyring	GVB 06	13.6.2011	
Togfremføring	GVB 07	15.10.2005	
Skifting	GVB 08	13.6.2011	
Ledelsens gjennomgåelse/enhetens gjennomgåelse	GVB 09	13.6.2011	

Rullende materiell	GVB 10	13.6.2011	
Damplokomotiver – kontroll og vedlikehold	GVB 11	13.6.2011	
Diesellokomotiver og skinnetraktorer – kontroll og vedlikehold	GVB 12	15.10.2005	
Diesel- og bensinmotorvogner – kontroll og vedlikehold	GVB 13	15.10.2005	
Klargjøring og godkjenning og av rullende materiell for enkelttransport	GVB 14	15.10.2005	
Personvogner – kontroll og vedlikehold	GVB 16	15.10.2005	
Godsvogner – kontroll og vedlikehold	GVB 17	15.10.2005	
Bremseutstyr – kontroll og vedlikehold	GVB 18	13.6.2011	
Kvalifikasjonskrav for vedlikeholds- og kontrollpersonale	GVB 19	13.6.2011	
Sportilgang	GVB 20	15.10.2005	
Personale	GVB 21	13.6.2011	
Opplæring og godkjenning til fører av enkel skinnetraktor	GVB 22	13.10.2004	
Ulykker og hendelser i driften Personskader	GVB 23	13.6.2011	
Uønskede hendelser/nestenulykker	GVB 24	15.10.2005	
Undersøkelser av forhold relevante for trafiksikkerhet	GVB 25	15.10.2005	
Opplæring og godkjenning til administrativ vakt GVB	GVB 26	13.6.2011	
Forsikring	GVB 27	13.6.2011	
Oversikt lokførere • Lokførere			
Oversikt over ulykker og hendelser 1.1.2010-juni 2011			
Oversikt kvalitetsoppfølging DB Meinigen, ny lokomotivkjel			
Møtereferat • Sikkerhetsutvalget, 15.10.2010 og 2.2.2011 • Driftsutvalget 6.6.2011			
Risikorapport 1-2005-0W2 Risikoanalyse			